

AVUSTURYA PAZAR ARAŐTIRMASI RAPORU

OCAK 2014

Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliđi

İÇİNDEKİLER

SAYFA NO

AVUSTURYA	1
1.1. Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler	2
1.2. Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar	2
1.3. Diğer Kuruluşlar	2
1.4. Genel Ekonomik Durum	3
1.4.1. Ekonomik Yapı	3
1.4.2. Ekonomik Performans	3
1.4.3. Sanayi	4
1.4.4. Ulaştırma ve Telekomünikasyon Altyapısı	5
1.4.5. Enerji	5
1.4.6. Bankacılık	5
1.4.7. Doğrudan Yabancı Yatırımlar	6
1.4.8. Avusturya'da İş Kurma Mevzuatı	7
1.4.9. Avusturya'nın Dış Ticareti	8
1.4.10. Avusturya'nın İhracatında Başlıca Ürünler	9
1.4.11. Avusturya'nın İthalatında Başlıca Ürünler	10
1.4.12. Başlıca Ülkeler İtibarı ile Avusturya'nın Dış Ticareti	11
1.5.1. Tarifeler ve Diğer Vergiler	13
1.5.2. Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar	14
1.6.1. Avusturya'nın Türkiye ile Ticareti	14
1.6.2. İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller	17
1.7. Türkiye-Avusturya Yatırım İlişkileri	18
1.8. Avusturya Pazarı ile İlgili Bilgiler ve Dağıtım Kanalları	18
1.9. Avusturya Mobilya Pazarı ve İhraç Potansiyelimiz	19
1.10. Genel Değerlendirme ve Öngörüler	22

KAYNAKLAR	24
------------------	-----------

AVUSTURYA

1.1. Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler

Temel Sosyal Göstergeler						
Resmi Adı	Avusturya Cumhuriyeti					
Nüfus	8,48 milyon (2012)					
Dil	Almanca					
Din	Protestan/Katolik Hıristiyan					
Yüzölçümü	83.871 km ²					
Başkent (nüfus)	Viyana (1,71 milyon)					
Başlıca Şehirleri (nüfus)	Graz (261 bin), Linz (138 bin),Slazburg (148 bin),Innsbruck (120 bin)					
Yönetim Şekli	Federal Parlamenter Cumhuriyet					
Para Birimi	Avro (€)					
Temel Ekonomik Göstergeler						
	2008 ^a	2009 ^a	2010 ^a	2011 ^a	2012 ^a	2013 ^b
GSYİH (milyar dolar, cari fiyatlarla)	414,1	383,7	378,5	416,7	394,3	407,1
GSYİH (milyar avro, cari fiyatlarla)	281,6	275,4	285,3	299,4	306,7	313,3
Reel Büyüme Oranı (%)	1,1	-3,5	2,2	2,6	0,6	0,3
Cari İşlemler Dengesi (milyar dolar)	20,1	10,3	13,1	5,5	7,1	10,6
Cari İşlemler Dengesi (GSYİH'deki payı, %)	4,9	2,7	3,5	1,3	1,8	2,6
Kişi Başına GSYİH (dolar, cari fiyatlarla)	49.579	45.752	44.972	49.33	46.526	47.876
Kişi Başına GSYİH (dolar, PPP*)	39.547	38.683	40.115	41.873	43.555	44.15
İşsizlik Oranı (% ort.)	5,9	7,2	6,9	6,7	7	7,2
Enflasyon Oranı (% ort., TÜFE)	3,2	0,4	1,7	3,5	2,6	2,2
Enflasyon Oranı (% ort., ÜFE)	6,4	-7,4	5	8,3	2,4	-0,6
Kredi Faiz Oranı (% ort.)	5,6	3,1	2,6	3	2,5	2,2
Döviz Kuru (\$/€, yıl sonu)	1,39	1,44	1,34	1,29	1,31	1,28
İhracat (fob, milyar dolar)	173,8	131,8	145,5	169,9	160,1	165,5
İthalat (fob, milyar dolar)	170,2	132,4	145,5	175,4	163,2	168,4
Dış Ticaret Hacmi (fob, milyar dolar)	344	264,2	291	345,3	323,3	333,9
Dış Ticaret Dengesi (milyar dolar)	3,6	-0,6	0	-5,5	-3,1	-2,9
Kaynak: The Economist Intelligence Unit						
a Gerçekleşen, b EIU tahmini, * Satınalma Gücü Paritesi (Purchasing Power Parity)						

1.2. Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar

- Avrupa Birliği (European Union - EU)
- Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization - WTO)
- Birleşmiş Milletler (United Nations - UN)
- Avrupa Konseyi (Council of Europe)
- Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (North Atlantic Treaty Organization - NATO)
- Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund - IMF)
- Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (Organisation for Economic Co-operation and Development - OECD)

1.3. Diğer Kuruluşlar

ACCT (gözlemci), ADB (bölge-dışı üye), AfDB (bölge-dışı üye), Australya Grubu, BIS, BSEC (gözlemci), CE, CEI, CERN, EAPC, EBRD, EIB, EMU, ESA, FAO, FATF, G-9, IADB, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICCT, ICRM, IDA, IEA, IFAD, IFC, IFRCS, ILO, IMO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC, MIGA, MINURCAT, MINURSO, NEA, NSG, OAS (gözlemci), OIF (gözlemci), OPCW, OSCE, Paris Klübü, PCA, PFP, Schengen Konvansiyonu, SECI (gözlemci), BM Güvenlik Konseyi (geçici üye), UNCTAD, UNDOF, UNESCO, UNFICYP, UNHCR, UNIDO, UNTSO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO, ZC

1.4.Genel Ekonomik Durum

1.4.1.Ekonomik Yapı

GSYİH'nin Sektörlere Göre Dağılımı %								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Tarım	1,6	1,7	1,6	1,7	1,7	1,6	1,6	1,5
Sanayi	29,8	30,6	30,6	30,5	28,6	28,8	29,0	29,4
Hizmetler	68,4	67,7	67,1	67,9	67,7	69,8	69,4	69,1

Kaynak: The Economist Intelligence Unit, *CIA Fact Book

Avusturya ekonomisinde hizmetler sektörü, katma değer ve istihdamın üçte ikisini yaratmaktadır. Diğer gelişmiş ülkelerin aksine Avusturya'da sanayi sektörü (inşaat dahil) toplam hasıladaki payını korumuş ve 2012'de tüm GSYİH'nin %29,4'ünü oluşturmuştur. Tarım sektörü ise tüm ekonomik faaliyetlerden elde edilen hasılanın %1,5'ini oluşturmaktadır.

Ülkenin maden-mineral varlığının azlığı dikkate alındığında, Avusturya'nın geleneksel ana kaynağının dünyadaki en iyi işçi-işveren ilişkilerinden birine (bunun sonucu olarak ılımlı ücret artış talepleri ve sayıca çok az grev olayları gözlenmektedir) ve yüksek yaşam kalitesine sahip olduğu görülmekte, bunun yanında eğitilmiş-yetenekli iş gücü dikkat çekmektedir.

Ülkenin Avrupa'nın merkezindeki konumu, dağlar ve göller gibi turistik varlıkları da iş çevrelerini ülkeye çekmekte ve GSYİH artışını desteklemektedir.

Küçük bir ulusal pazara sahip olduklarından, Avusturyalı firmaların büyüme imkanı dış pazarlara bağlıdır. Son on yılda Avusturya ekonomisinin ne derecede dış alana açıldığı, mal ve hizmet ihracatının GSYİH'ye oranındaki artışa bakılarak tespit edilebilir. Büyük oranda AB'ye katılmanın ve Doğu'daki eski komünist ülkelerin dış ticarete katılmasının sonucu olarak mal ve hizmet ihracatının GSYİH'deki payı yükselmiştir.

1.4.2.Ekonomik Performans

Avusturya Marshall Planı'yla uygulamaya konulan, sanayi sektörlerine yönelik düşük faizli ve bol krediler yardımıyla, 1950'ler ve 60'larda hızla sanayileşmiştir. 1955-1970 yılları arasında ekonomi yılda ortalama %5 büyümüştür. 1970'lerde ise ekonomik büyüme yıllık ortalama %3,6'ya düşmüştür. 1980'lerde ekonomik büyüme daha da yavaşlayarak yıllık ortalama %2,3 seviyelerine gerilemiştir. Avusturya'nın büyük milli sanayi sektörü, özellikle, ağır sanayi, giderek bir değerden çok bir yük oluşturmaya başlamış ve hükümeti kademeli bir özelleştirme sürecini teşvik etmek yönünde harekete geçirmiştir. 80'lerin sonuna doğru özelleştirmenin ve artan rekabetin ilk etkilerinin görülmeye başlaması ve daha da önemlisi, Almanya'nın birleşmesi ve Doğu Avrupa'nın ekonomik açılımından sağlanan yararlar sonucunda ekonomik performansta ilerlemeler olmuştur.

1995 yılında başlayan AB üyeliğinin ilk yılları, bir düzenleme dönemi olarak nitelendirilmişse de, dünyanın en büyük pazarına engelsiz giriş 1995-2000 yılları arasında %3'lük bir yıllık ortalama büyüme oranı sağlamıştır. ÖVP-FPÖ iktidarının ilk yılı olan 2000'de, tüm Avrupa ülkelerindeki güçlü ekonomik performansın yanında, cömert olarak nitelendirilebilecek vergi reformunun etkileriyle birlikte büyüme rakamı %3,7'ye yükselmiştir. Ancak, vergi reformu daha büyük bir bütçe açığına neden olmuş ve yeni hükümeti, kamu finansmanını konsolide etmek adına, bir dizi kemer sıkma önlemleri almaya itmiştir. 2001 yılında Alman ekonomisindeki zayıflık ve kemer sıkma önlemlerinin etkisiyle büyüme ciddi şekilde yavaşlamış ve %0,5 oranına düşmüştür. 2004-2005 döneminde ekonomi belli bir hız kazanmış ve yıllık büyüme %2,3 olmuştur. 2006-2007 döneminde ise hızla artan dış ticaret ve yatırımların desteğiyle, büyüme biraz daha hızlanarak yıllık ortalama %3,3'e yükselmiştir.

2008 yılında ise küresel ekonomik ve mali krizin etkisiyle yılın ikinci yarısından itibaren imalat sanayindeki üretim düşüşü ve ihracattaki artış eğiliminin azalması sonucunda, büyüme oranı %2,0 olarak gerçekleşmiştir. Krizin iyice hissedildiği ve etkilerinin devam ettiği 2009 yılında ise büyüme oranı %-3,6 olmuştur. Büyüme oranındaki gerilemede, ekonomisi büyük çapta ihracata bağımlı olan Avusturya'nın ihracatındaki gerilemenin büyük payı olmuştur. Bu dönemde dış alım talepleri daralmış, en büyük ticari ortağı olan Almanya'da gözlenen ekonomik daralma da Avusturya ekonomisini doğrudan etkilemiştir. 2010 yılında ise toparlanma dönemine geçilerek %2,0 oranında büyüme kaydedilmiştir. Büyümede artan dış taleplerdeki, diğer bir ifadeyle ihracattaki artışın önemli rolü olmuştur. Ayrıca 2010 yılında €'nun \$ karşısında değerinin düşmesi de ihracatı artıran bir faktör olarak değerlendirilmektedir. 2011 yılında ise %2,7 oranında büyüyen Avusturya ekonomisinin Avro bölgesindeki krizin talep daraltıcı etkisi sebebiyle 2012 yılında %0,7 büyümüş, 2013 yılında da %1 oranında büyümesi beklenmektedir.

Ayrıca, kamu borçlarındaki artış önemli bir sorun olmaya devam etmektedir. Hükümetin bu sorunu çözmek için almış olduğu tedbirlere ilaveten yeni tedbirler alması ve gelir kaynakları yaratması beklenmektedir.

Ekonomik dengelerin sağlanması ve pozitif büyüme oranlarına ulaşılmasında ihracatın artırılması büyük önem taşımaktadır. Neticede, ticareti büyük çapta AB üyesi ülkeler, özellikle Almanya ile olan Avusturya'daki ekonomik gelişmelerin bu ülkeler ekonomisindeki gelişmelere paralel olacağı beklenmektedir.

Petrol fiyatlarındaki gerileme ve kriz dolayısıyla azalan talep sonucu ürünlerin toptan fiyatlarındaki %8'i aşan düşüşler 2009 yılında enflasyon oranının %0,5'e, hatta bazı aylarda eksilere düşmesine neden olmuştur. 2010 yılında petrol fiyatlarındaki artışın da etkisiyle birlikte enflasyon 2010'da %1,9 olarak gerçekleşmiştir. Dünya konjunktöründeki gelişme sonucu artan petrol fiyatlarının etkisiyle enflasyon 2011 yılında %3,5 ve 2012 yılında ise %2,6 olmuştur.

2007 yılında GSYİH'nin %0,4'ünü oluşturan bütçe açığı, 2008 yılında da aynı oranda gerçekleşmiş, 2009 yılında ise 9,5 milyar Avro'ya ulaşarak GSYİH'nin %3,4'ünü oluşturmuştur. Bütçe açığının GSMH'ya oranının artmasının nedeni 2009 yılında bütçe gelirlerindeki azalmadan ve bütçe giderlerindeki artıştan kaynaklanmıştır. Bu itibarla, Avusturya'nın bütçe dengesi/GSMH oranı, %3 olan Maastricht kriterlerinin üzerinde gerçekleşmiştir. Kamu borçlarının GSYİH'ya oranı 2007 yılında %59,5 iken, 2008 yılında %62,2'ye, 2009 yılında ise %69,2'ye, 2010 yılında %71,5'e, 2011 yılında ise %72,1'e ve 2012 yılında %75,6'ya yükselmiştir. Bu artış, artan bütçe açığını karşılamak üzere hükümet borçlanmasının artmasından kaynaklanmıştır. 2011 yılında kamu gelirleri GSYİH'nin %48'ini, kamu harcamaları ise GSYİH'nin %50,5'ini oluşturmuştur. 2012 yılında da benzer şekilde kamu gelirleri GSYİH'nin %48,7'sini, kamu harcamaları ise GSYİH'nin %51,8'ini oluşturmuştur.

1.4.3.Sanayi

Avusturya'da firmaların büyük çoğunluğu katma değeri yüksek özel ürünlere yoğunlaşmış ve ihracat öncelikli faaliyet göstermektedirler. Birkaç tane çokuluslu, bir düzine civarında uluslar arası firmaya sahip Avusturya sanayisinin asıl gücü küçük ve orta ölçekli firmalardır. Firmaların ortak özelliği Alman pazarına (özellikle otomotiv sektörü) bağımlı olmalarıdır.

Sanayi ve inşaat sektöründe 12.267 işletme bulunmakta (bir önceki yıla göre %4 artış) ve 762.881 kişi (bir önceki yıla göre %2,9 artış) istihdam edilmektedir. Toplam ciro ise 238 milyar avrodur. Ülkede bulunan sanayi işletmesi sayısı ise 6.473 olup, istihdam edilen personel sayısı ise 763.000'dir. Benzer şekilde inşaat sektöründeki işletme sayısı 5.794 olup, istihdam edilen personel sayısı 579.000'dir.

Ciro büyüklüğü açısından en önemli sektörlerin başında makine sanayi, otomotiv ve otomotiv yedek parça sanayi, gıda ve içecek sanayi, metal ve metal işleme sanayi ile metal ürünleri sanayi yer almaktadır. Sektörlerin yurt dışı cirolarına baktığımızda makine sanayi, otomotiv ve otomotiv yedek parça sanayi, metal ve metal işleme sanayi yine ilk sıraları almaktadırlar.

1.4.4.Ulaştırma ve Telekomünikasyon Altyapısı

Avusturya'da mal ticareti daha ziyade karayolu ile yapılmaktadır. Karayolu taşımacılığını sırasıyla demiryolu ve iç sularda taşımacılık izlemektedir.

Bilindiği üzere; Avusturya, Ren ve Tuna nehirlerini birleştiren Main-Tuna Kanalı üzerinden Kuzey Denizi'ne ve Karadeniz'e kadar uzanan su yolu üzerinde bulunmaktadır. AB'nin Doğu Avrupa ülkelerini bünyesine dahil ederek genişlemesi, Tuna havzasında yoğun mal trafiğine yol açmıştır. Bu nedenle Tuna nehri üzerinde yapılmakta olan yük taşımacılığının önemi giderek artmaktadır. Bu gelişmeler ışığında AB, nehir taşımacılığının geliştirilmesi amacıyla ortak bir eylem planı hazırlanmıştır.

Bu planın bir parçası olarak Avusturya Federal Ulaştırma, İnovasyon ve Teknoloji Bakanlığı, 2015 yılına kadar Tuna nehri üzerindeki taşımacılığın geliştirilmesi için izlenmesi gereken politikaları kapsayan "Ulusal Eylem Planı"nı yürürlüğe koymuştur.

Söz konusu planda, mevcut altyapının yenilenmesi, limanların geliştirilmesi ve lojistik merkezler haline getirilmesi, bilgi sistemlerinin devreye sokulması ve geliştirilmesi, Avusturya gemi filosunun modernizasyonu gibi hedefler mevcut bulunmaktadır.

1.4.5.Enerji

Avusturya'daki enerji üretimi enerji tüketimini karşılayamamakta, bu nedenle ülke kullanılan enerjinin yarısından fazlasını ithal etmektedir. Bununla birlikte, Avusturya'nın enerji ihracatı da bulunmaktadır. Avusturya'da kömür ve petrol gibi enerji kaynaklarının kısıtlı olması nedeniyle enerji politikasında yenilenebilir enerji kaynaklarının önemi oldukça fazladır. Bu çerçevede, önemli kamu kaynakları tahsis edilmiş olup, hükümetin öncelikli konuları arasında yer almaktadır.

Avusturya İstatistik Kurumu verilerine göre; toplam enerji tüketimi 2012 yılında da 1 milyon Terajul olmuştur. Enerji tüketimindeki düşüşün büyük oranda havaların daha sıcak olması ve mineral yağlardaki (ısınma ve karayolu taşımacılığı üzerinde büyük etkisi olan) vergi artışından kaynaklandığı belirtilmektedir.

Sanayi sektörü enerji tüketimi 318 bin Terajul, taşımacılıktaki enerji tüketimi 357 bin Terajul ve konutlardaki enerji tüketimi 271 bin Terajul olmuştur.

Toplam kullanılan enerji içinde yenilenebilir enerjinin payı da az da olsa bir artış göstererek %32'ye ulaşmıştır. 2012 yılında toplam elektrik tüketiminin %65'i yenilenebilir enerjiden sağlanmıştır. Son yıllardaki artışın nedeni bilinçlendirme faaliyetleri, devlet yardımları ve yasal uyarlamalar nedeniyle.

1.4.6.Bankacılık

Avro'nun AB'nin ortak para birimi olarak yürürlüğe girmesinin ardından Avro bölgesinde Ortak Para Politikasının sorumluluğu, 1 Ocak 1999'dan itibaren Avrupa Merkez Bankaları Sistemine (European System of Central Banks–ESCB) verilmiştir. ESCB, Avrupa Merkez Bankası (European Central Bank–ECB) ve AB üyesi ülkelerin ulusal merkez bankalarından oluşmaktadır. Bu aşamada, Ortak Para Politikasının yürütülmesine ilişkin yetkiler de ECB'ye geçmiş olup, Avusturya Merkez Bankası para politikasına ilişkin tüm yetkilerini ECB'ye devretmiştir.

Avusturya Merkez bankası verilerine göre, Avusturya'da 2012 yılında 695 banka faaliyet göstermektedir. Bu bankaların içinde 646'sı mevduat bankası olup, bu sayıya kredi kooperatifleri de (Volksbank ve Raiffeisenbank) dahil edilmiştir. Bununla birlikte, ekonomik krizin etkisiyle 2009 yılında zor durumda kalan bazı küçük bankalar kapatılmış ya da yaygın şekliyle büyük bankaların bünyesine katılması-iştiraki haline gelmesi söz konusu olmuştur.

Avusturya'daki Banka Sayıları												
Yıllar	Özel Bankalar		Mevduat Bankaları		Devlet İpotek Fonları		Raiffeisen Kredi Kooperatifleri		Volksbank Kredi Kooperatifleri		Kredi Birlikleri	
	Merkez	Şube	Merkez	Şube	Merkez	Şube	Merkez	Şube	Merkez	Şube	Merkez	Şube
2010	47	758	54	990	11	162	539	1680	67	479	4	90
2011	46	1039	51	989	11	159	530	1680	67	471	4	87
2012	45	1108	51	956	11	159	520	1680	64	461	4	87

Kaynak: Avusturya Merkez Bankası

Toplam varlıkları itibariyle Avusturya'daki ilk on banka şunlardır; Erste Group Bank AG, UniCredit Bank Austria AG, Raiffeisen Zentralbank AG, Österreichische Volksbanken AG, BAWAG P.S.K., Hypo-Alpe-Adria Bank AG, Raiffeisen Landesbank Oberösterreich AG, Raiffeisen Landesbank NÖ-Wien AG, Kommunalkredit Austria AG, Oberbank AG.

Avusturya Bankalar Birliği

A-1013 Wien Börsegasse 11 Postfach 132
 Tel.: +43 1 535 17 71 0
 Fax: +43 1 535 17 71 38
 Email: bv@bankenverband.at
 http://www.voebb.at/

1.4.7. Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü									
	2009	2010	2011	2012	2013 ^b	2014 ^b	2015 ^b	2016 ^b	
Doğrudan Yabancı Yatırımlar (milyar dolar)	14,6	-25,3	17,9	2,1	4,1	7,8	10,5	12,7	
DYY / GSYİH (%)	3,8	-6,7	4,3	0,5	1	1,9	2,5	2,9	
DYY İhracı (milyar dolar)	-15	15,3	-32,9	-14,4	-13,6	-16	-19,4	-22,3	
Net DYY (milyar dolar)	-0,4	-10	-14,9	-12,3	-9,5	-8,2	-8,9	-9,6	
DYY Stoku (milyar dolar)	298,6	258,2	253,4	265,3	269,5	277,2	287,7	300,3	
DYY Stoku / GSYİH (%)	77,8	68,2	60,8	67,3	66,2	67,3	68	68,6	

Kaynak: The Economist Intelligence Unit

^b EIU tahmini

Avusturya otoritelerinin doğrudan yabancı yatırımlarla (DYY) ilgili yaklaşımı son derece olumludur. Yabancıların şirketler ve mülkler üzerindeki sahipliğiyle ilgili çok az sayıda spesifik sınırlama vardır. İlgili düzenlemeler yabancı ve yerli şirketler arasında önemli bir ayırım yapmamaktadır. Diğer yandan Avusturya'nın, özellikle büyük "milli" firmaların yabancıların eline geçmesi tehlikesinin belirlediği dönemlerde yoğunlaşan bir korumacılık ve devlet müdahalesi geçmişi bulunmaktadır. Örneğin, 2007 yılında İngiliz girişim sermayesi şirketi CVC, Avusturyalı çelik üreticisi Böhler-Uddeholm şirketi için teklif verdiğinde, Avusturya hükümeti muhtemel bir yeniden yapılanmanın yol açacağı işten çıkarmalardan endişelenmiş ve Böhler'in Avusturyalı çelik devi Voestalpine AG tarafından devralınmasıyla sonuçlanan planını gerçekleştirmiştir.

Avusturya, AB-15 ülkeleri arasındaki en düşük oran olan %25'lik standart kurumlar vergisi oranıyla, firmalar için oldukça elverişli bir vergi ortamı sunmaktadır. Yüksek-teknoloji sektörlerinde yeni istihdam yaratan veya araştırma faaliyetlerinin yoğun olduğu alanlara yönelik yatırımların ülkeye çekilmesine ağırlık verilmektedir. DYY'ın gittikçe artan bir payı imalat sektöründen, üniversitelerle firmaların Ar-Ge birimleri arasındaki güçlü bağların da desteğiyle, bilişim teknolojileri (IT) ve eczacılık ürünleri gibi

sektörlere, diğer yandan ticari ve finansal hizmetlere kaymakta ve Avusturya'ya gelen DYY'ın sektörel yapısı değişmektedir.

Hükümetin büyük "milli" firmaların el değiştirmesi sürecinde Avusturyalı yatırımcıları desteklemesi eğiliminin devam edeceği beklenebilirse de, ekonomik yavaşlamadan dolayı yabancı yatırımcılara daha olumlu bir gözle bakılacağı tahmin edilmektedir.

Doğrudan Yabancı Yatırımlar Stoku ve Hareketleri: İç yönlü DYY hareketleri Avusturya'nın AB'ne katıldığı 1995 yılından itibaren düzenli olarak artmış ve mutlak anlamda Batı Avrupa'da en az DYY çeken ülke olmakla birlikte, Avusturya DYY'ın ekonomiye oranı açısından ciddi bir ilerleme sağlamıştır. 1999'da 24 milyar ABD doları olan DYY stoku, belirgin bir biçimde artarak 2012 yılında 265 milyar ABD Doları olmuştur. 2001 yılında ortalama %18,4 olan DYY stokunun GSYİH'ya oranı ciddi biçimde artmış ve oran 2012'de %67,3 olmuştur.

DYY'ın Kaynağı ve Dağılımı: Diğer AB ülkelerinin firmaları geleneksel olarak Avusturya'ya en çok doğrudan yatırım yapan firmalardır.

Avusturya yatırımcılara ulusal ve bölgesel bazda kapsamlı teşvik programı sunmaktadır. Spesifik projelere göre değişen teşvikler, yatırımın yapılacağı coğrafi bölge, yaratılacak istihdam sayısı, kullanılacak teknoloji ve diğer çeşitli faktörlere bağlı bulunmaktadır.

Yatırımlarda, bölgesel yardım programı çerçevesinde yatırım harcamalarının %50'sine kadar, araştırma geliştirme faaliyetlerinde projelere, araştırma türüne, bölgeye vb. bağlı olarak %50'ye kadar, personel alımı ve geliştirilmesinde %45'e kadar, çevre konusunda %30'a kadar, ihraç mallarında, ihracat geliştirme programı çerçevesinde ve diğer bazı alanlarda teşvik imkanı mevcuttur.

Yardımanın türü ne olursa olsun (nakdi yardım veya vergi indirimi vb), mevcut teşviklerin belirlenmesi için bireysel istişareye ihtiyaç duyulmaktadır.

Bununla birlikte Avusturya'da hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin kabul ettiği seviyelerin üzerinde bir devlet yardımı söz konusu değildir.

Yatırım teşviklerine ilişkin ilgili ayrıntılı bilgi aşağıdaki linklerden sağlanabilmektedir.

<http://www.aba.gv.at>

<http://www.awsg.at/>

<http://wko.at/foerderungen/>

1.4.8. Avusturya'da İş Kurma Mevzuatı

Oturma ve Çalışma İzinleri: 01.01.2006 tarihinde yürürlüğe giren Yabancıları Çalıştırma Yasası'nın 1. maddesine göre yabancıların çalışmak için izin talebinde bulunmaları gerekmektedir. Yasada izinler üç ana grupta toplanmıştır:

- Çalıştırma izni (Beschäftigungsbewilligung)
- Çalışma izni (Arbeitslaubnis)
- Muafiyet belgesi (Befreiungsschein)

Çalıştırma İzni: İş piyasasının durumunun ve gelişiminin imkan vermesi ve kamu çıkarına ters düşmemesi halinde belirli bir yabancıyı çalıştırabilmesi için işverene verilen izindir ve en fazla bir yıl sürelidir. Çalıştırma izni sadece belirli bir iş yerinde ve belirli bir iş için geçerlidir.

İlk kez çalıştırma izni verilmesi iş piyasasının durumuna ve çalışma izinleri kontenjanına bağlıdır.

Yabancıları Çalıştırma Yasası'nda her yıl Avusturya vatandaşı olmayan iş gücünün çalıştırılması için çalışma izinleri kontenjanının (Höchstzahlen) saptanabileceği öngörülmüştür. Hali hazırda Avusturya'da çalışan ve işsiz yabancıların payının bütün ülkedeki toplam işgücü potansiyelinin %8'ini aşmaması gerekmektedir. Bu oranın kendilerine çalışma izni verilmesi bir hak teşkil eden gruplar da söz konusu olduğunda %9'a çıkarılması mümkün bulunmaktadır.

Çalışma izni: Son 14 ay içinde toplam olarak 52 hafta yasal çalışması bulunan yabancıya veya çalışma iznine sahip yabancıların en az bir yıl süreyle Avusturya'da yasal yerleşmiş eşleri veya reşit olmayan bekar çocuklarına çalışma izni verilir. Bu izin son çalışma izninin verildiği eyalet içinde ve azami 2 yıl süre ile geçerli olacak şekilde düzenlenir.

Çalışma izni, son 2 yıl içinde toplam 18 ay yasal çalışılması halinde azami 2 yıl süre ile geçerli olacak şekilde uzatılır. Çalışma izni için yaptığı başvuruda izin verilmesinde etkili olabilecek hususlarda bilerek yanlış beyanda bulunan veya bunları gizleyenlerin izinleri iptal edilir.

Muafiyet Belgesi: Muafiyet Belgesi Avusturya'nın her yerinde ve her iş için geçerlidir. Ancak Federal Ekonomi ve Çalışma Bakanlığı bazı meslekler için tüzükle sınırlama getirebilmektedir.

"Kilit İşgücü" İstihdamı: Çalışma Dairesi (AMS) ve Belediye Dairesi MA 20 ortaklaşa bir işlemle yabancıya kilit personel olarak yerleşme izni verilip, verilmeyeceğini tespit etmektedir.

Yabancıyı çalıştırmaya hazır bir işyerinin bulunması şarttır. Kilit işgücü olarak yerleşme izni önce 18 ay süreyle verilir. Bu izin çalışma iznini de içerir. Eğer bu sürede toplam 12 ay kilit işgücü olarak çalışılırsa, uzatmada sınırsız yerleşme izni (Niederlassungsbewilligung-unbeschränkt) verilir. Yüksek öğrenimlerini Avusturya'da tamamlamış olan üniversite mezunları, kilit işgücü olma şartlarını yerine getirdiklerinde, kontenjana bağlı kalmadan bu yerleşme iznini alabilirler.

"Kilit işgücü" sayılabilmek için;

- Avusturya iş piyasasında istenilen özel öğrenime veya gerekli pratik tecrübeye sahip olmak ve
- Hedeflenen işte her yıl belirlenen en yüksek prime esas kazancın en az %60'ı tutarında brüt aylık alacak olmak (halen ayda yaklaşık 2.250,- Avro) gerekmektedir.
- Kilit işgücü olarak bir yabancınn çalıştırılabilmesi için ayrıca; Söz konusu istihdamın ilgili bölge iş piyasası için özel bir önem taşıması veya - yeni iş yerlerinin sağlanmasına ya da mevcut iş yerlerinin güvence altına alınmasına katkıda bulunması veya
- Yabancınn şirket yönetiminde söz sahibi olması veya
- Söz konusu belirli bir yatırımının transferini de beraberinde getirmesi veya
- Yabancınn yüksek okul eğitiminin ya da özel kabul edilen bir eğitiminin bulunması gerekmektedir.

1.4.9. Avusturya'nın Dış Ticareti

Trade map verilerine göre, 2011 yılında Avusturya'nın toplam ithalatı %17,6 oranında bir artışla 178 milyar dolar, ihracatı ise %13,7 artışla 178 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş, ülkenin dış ticaret hacmi 369 milyar dolar, dış ticaret açığı ise 13 milyar dolar olmuştur. 2012 yılında ise dış ticaret hacmi %6,5 düşüşle 345 milyar dolar, ihracat %6,5 düşüşle 167 milyar dolar, ithalat ise yaklaşık %7 düşüşle 178 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

<i>Dış Ticaret Göstergeleri (milyar ABD doları)</i>					
	2008	2009	2010	2011	2012
İhracat	181	137	153	178	167
İthalat	184	143	159	191	178
Hacim	366	280	312	369	345
Denge	-3	-6	-6	-13	-12

Kaynak: ITC - Trademap

1.4.10. Avusturya'nın İhracatında Başlıca Ürünler

Avusturya'nın en önemli ihraç kalemlerinin başında ilaç ve eczacılık ürünleri, motorlu kara taşıtları, telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar, otomotiv yedek parçaları, sular ve dizel, yarı dizel motorlar gelmektedir.

<i>İhracatında Başlıca Ürünler (milyon dolar)</i>					
		2010	2011	2012	% Değişim (2011-2012)
GTİP	TOPLAM	152.813	178.068	166.548	-6,47
3004	Tedavide/ korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	4.987	5.885	5.325	-9,51
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	4.066	4.933	4.710	-4,52
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	1.736	2.333	4.068	74,37
8703	Otomobili, steysin vagonlar, yarış arabaları	3.599	4.364	3.911	-10,39
2202	Sular (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	2.297	3.100	2.570	-17,09
8408	Dizel, yarı dizel motorlar (hava basıncı ile ateşlenen, pistonlu)	2.331	2.790	2.525	-9,50
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	2.213	2.297	2.407	4,77
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1.597	2.120	2.346	10,64
8407	Alternatif-rotatif kıvılcım ateşlemeli, içten yanmalı motorlar	2.832	3.312	2.216	-33,08
2716	Elektrik enerjisi	1.726	1.665	1.872	12,44
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler	1.996	2.045	1.744	-14,72
8302	Adi metallerden donanım, tertibat vb. eşya	1.326	1.542	1.735	12,57
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalın >=6 mm	1.604	1.700	1.435	-15,59
8523	Ses ve diğer fenomenleri kaydetmek için disk, bant, katı hal kalıcı depolama aygıtları	1.764	1.782	1.407	-21,03
4418	Bina, inşaat için marangozluk, doğrama mamulleri	1.312	1.566	1.387	-11,47
4810	Bir/ iki yüzü kaolin, inorganik madde sıvanmış kağıtlar	1.410	1.443	1.378	-4,50
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	1.641	1.827	1.331	-27,13
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	1.123	1.321	1.319	-0,14
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik	1.004	1.254	1.211	-3,41
7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	1.156	1.361	1.191	-12,47
7308	Demir/ çelikten inşaat ve aksamı	1.134	1.365	1.167	-14,52
8428	Kaldırma, istifleme, yükleme, boşaltma makine ve cihazları	855	1.049	1.141	8,79
7210	Demir/ çelik yassı mamul, kaplı, sıvanmış (600mm. Den geniş)	943	1.166	1.116	-4,31
8431	Ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları	939	1.143	1.106	-3,17
8701	Traktörler	763	1.019	1.077	5,73
9403	Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	1.267	1.387	1.072	-22,71
7326	Demir/ çelikten diğer eşya	934	1.179	1.063	-9,85
7225	Alaşımlı çeliklerden yassı hadde mamulü (genişlik 600mm.den çok)	914	1.195	1.046	-12,51

8542	Elektronik entegre devreler	1.229	1.238	1.033	-16,54
7403	Aritılmış bakır, işlenmemiş bakır alaşımları	1.057	1.204	1.018	-15,48
4802	Sıvanmamış kağıt ve karton (perfore edilmemiş kart ve şeritler)	994	1.077	1.018	-5,51
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	692	887	1.011	13,96
3921	Plastikten diğer levhalar, yaprak, pelikül, varak ve lamlar	1.046	1.176	1.011	-14,01
7304	Demir/ çelikten (dökme hariç)dikişsiz tüp, boru, içi boş profil	750	1.069	998	-6,61
3926	Plastikten diğer eşya	959	1.078	986	-8,52
8429	Dozerler, greyder, skreyper, ekskavatör, küreyici, yükleyici vb.	759	1.002	944	-5,79
7208	Demir/ çelik sıcak hadde yassı mamulleri-genişlik 600mm. fazla	848	1.112	926	-16,69
9405	Diğer aydınlatma cihazları, lambalar, ışıklı tabela, plaka vb.	864	1.044	925	-11,48
8421	Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	874	965	906	-6,08
<i>Kaynak: ITC – Trademap</i>					

1.4.11. Avusturya'nın İthalatında Başlıca Ürünler

Avusturya'nın ürün bazında ithalatında, motorlu kara taşıtları, petrol ve petrol ürünleri, telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar, otomotiv yedek parçaları ve ilaç ve eczacılık ürünleri en önemli ithalat kalemleridir.

Avusturya'nın ürün bazında ihracatına ve ithalatına bakıldığında benzer ürünlerin hem ihraç hem de ithal edildiği görülmektedir.

<i>İthalatında Başlıca Ürünler (milyon dolar)</i>					
		2010	2011	2012	% Değişim (2011-2012)
GTİP	TOPLAM	159.273	191.153	178.423	-6,66
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarı arabaları	8.044	9.838	8.779	-10,76
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	5.874	7.015	7.320	4,35
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	4.048	6.179	6.361	2,95
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	2.616	3.289	4.765	44,90
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	3.893	5.028	4.606	-8,39
3004	Tedavide/ korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	3.014	3.492	3.317	-5,02
7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	2.319	3.318	2.657	-19,92
2937	Hormonlar, vb. öncelikle hormon olarak kullanılan türevleri	1.748	2.285	2.607	14,10
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	2.101	2.461	2.119	-13,90
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	2.327	1.973	1.953	-1,04
9403	Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	1.467	1.756	1.645	-6,34
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik	1.227	1.678	1.554	-7,38
2716	Elektrik enerjisi	1.090	1.660	1.517	-8,58
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	1.409	1.513	1.450	-4,10
8431	Ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları	919	1.121	1.107	-1,23
7326	Demir/ çelikten diğer eşya	962	1.188	1.089	-8,33
8483	Transmisyon milleri, kranklar, yatak kovanları, dişliler, çarklar	928	1.185	1.064	-10,15
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	1.038	1.175	1.053	-10,43
8523	Ses ve diğer fenomenleri kaydetmek için disk, bant, katı hal kalıcı depolama aygıtları	1.082	1.076	1.009	-6,15

8481	muşlukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	914	1.089	1.003	-7,85
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	924	1.187	988	-16,74
7601	İşlenmemiş alüminyum	955	1.195	971	-18,77
8414	Hava-vakum pompası, hava/ gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	908	1.024	957	-6,60
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	925	939	955	1,68
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler, endüktörler	932	1.089	953	-12,48
3926	Plastikten diğer eşya	859	971	909	-6,42
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksesuar-parçaları	835	983	894	-9,11
8802	Diğer hava taşıtları, uzay araçları	498	601	893	48,49
8413	Sıvılar için pompalar, sıvı elevatorleri	878	1.069	891	-16,64
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	795	1.071	858	-19,88
9405	Diğer aydınlatma cihazları, lambalar, ışıklı tabela, plaka vb.	753	924	848	-8,32
7308	Demir/ çelikten inşaat ve aksamı	704	865	846	-2,17
7404	Bakır hurda ve döküntüler	906	971	829	-14,62
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	1.019	898	822	-8,54
6403	Ayakkabı; yüzü deri, tabanı kauçuk, plastik, tabii, suni vb. kösele	772	913	816	-10,65
8501	Elektrik motorları, jeneratörler	647	804	805	0,12
8443	Matbaacılığa mahsus baskı makineleri, yardımcı makineler	886	922	786	-14,81
2202	Sular (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	702	727	781	7,49
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	677	822	767	-6,68
6204	Kadın/ kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	737	838	758	-9,61
<i>Kaynak: ITC – Trademap</i>					

1.4.12. Başlıca Ülkeler İtibarı ile Avusturya'nın Dış Ticareti

2012 yılında ülkeler itibarıyla Avusturya dış ticaretinde hem ihracatta hem ithalatta ilk üç sırayı Almanya, İtalya ve İsviçre almıştır.

Türkiye ise 2012 yılında Avusturya'nın ihracatında 19. (2011 yılında 19. sıra) ithalatında ise 16. sırada (2011 yılında 17. sırada) yer almıştır.

<i>Avusturya'nın İhracatında Başlıca Ülkeler (milyon dolar)</i>						
	2009	2010	2011	2012	Pay 2012 %	Değişim % (2011-2012)
Dünya	136.973	152.813	178.068	166.548	100,0	-6,5
Almanya	41.442	46.714	54.297	49.596	16,1	-8,7
İtalya	10.112	10.687	12.089	10.270	3,3	-15,0
İsviçre	6.763	7.546	9.153	8.720	2,8	-4,7
ABD	5.345	6.352	8.221	8.022	2,6	-2,4
Fransa	5.201	5.900	7.095	7.222	2,3	1,8
Slovakya	2.822	3.862	4.577	6.069	2,0	32,6
Çek Cumhuriyeti	5.191	6.009	6.733	5.689	1,8	-15,5
Rusya Federasyonu	3.216	3.746	4.900	5.195	1,7	6,0
Macaristan	4.451	4.710	5.559	4.847	1,6	-12,8
Polonya	3.734	4.031	5.055	4.676	1,5	-7,5
İngiltere	4.136	4.512	5.208	4.474	1,4	-14,1

Çin Halk Cumhuriyeti	2.608	3.357	3.770	3.466	1,1	-8,1
Slovenya	2.905	2.925	3.077	2.847	0,9	-7,5
Romanya	2.304	2.336	2.734	2.598	0,8	-4,9
Hollanda	2.328	2.364	2.799	2.469	0,8	-11,8
İspanya	2.480	2.693	2.889	2.424	0,8	-16,1
Belçika	2.039	2.048	2.473	2.274	0,7	-8,1
İsveç	1.262	1.600	2.009	1.701	0,6	-15,3
Türkiye	1.092	1.422	1.746	1.580	0,5	-9,5
Japonya	1.049	1.309	1.583	1.492	0,5	-5,8
Hırvatistan	1.568	1.490	1.563	1.420	0,5	-9,1
Brezilya	867	1.044	1.214	1.323	0,4	9,0
Güney Kore	773	915	1.271	1.167	0,4	-8,2
Kanada	752	901	1.021	1.029	0,3	0,9
Avustralya	779	850	943	969	0,3	2,7
Danimarka	729	769	876	872	0,3	-0,5
Ükrayna	711	867	930	864	0,3	-7,0
Bulgaristan	807	800	886	848	0,3	-4,3
BAE	605	683	807	806	0,3	-0,2
Hindistan	763	837	1.108	766	0,2	-30,9
Suudi Arabistan	706	516	746	739	0,2	-0,9
Sırbistan	730	662	806	725	0,2	-10,1
Hong Kong	543	639	647	701	0,2	8,2
Norveç	645	526	565	684	0,2	21,1
Güney Afrika	559	569	695	677	0,2	-2,6
Finlandiya	603	667	732	633	0,2	-13,5
Meksika	389	484	540	615	0,2	13,8
Malezya	401	473	535	522	0,2	-2,5
Yunanistan	843	693	619	506	0,2	-18,3
Singapur	334	468	475	461	0,1	-2,8
<i>Kaynak: ITC - Trademap</i>						

<i>Avusturya'nın İthalatında Başlıca Ülkeler (Milyon dolar)</i>						
	2009	2010	2011	2012	Pay 2012 %	Değişim % (2011-2012)
Dünya	143.047	159.273	191.153	178.423	100,0	-6,7
Almanya	63.774	68.035	78.861	72.377	40,6	-8,2
İtalya	9.510	10.498	12.415	11.241	6,3	-9,5
İsviçre	9.732	9.883	12.133	10.640	6,0	-12,3
Hollanda	5.567	6.374	7.456	6.828	3,8	-8,4
Çek Cumhuriyeti	4.830	5.714	7.060	6.698	3,8	-5,1
Çin Halk Cumhuriyeti	3.507	4.404	5.273	5.459	3,1	3,5
Macaristan	3.195	4.197	5.541	5.260	2,9	-5,1
Slovakya	3.045	4.109	5.339	5.104	2,9	-4,4
Fransa	4.257	4.406	5.360	4.677	2,6	-12,8
Belçika	2.927	3.253	3.659	3.614	2,0	-1,2
ABD	2.245	2.728	3.370	3.476	1,9	3,1
Polonya	1.960	2.252	3.024	2.961	1,7	-2,1

İngiltere	1.993	2.111	2.697	2.517	1,4	-6,7
Slovenya	1.645	1.898	2.249	2.333	1,3	3,7
İspanya	1.744	1.881	2.301	1.902	1,1	-17,3
Türkiye	1.775	1.913	2.207	1.860	1,0	-15,7
Kazakistan	1.295	1.140	1.902	1.818	1,0	-4,4
İsveç	1.530	1.752	1.967	1.757	1,0	-10,7
Vietnam	105	137	531	1.491	0,8	180,8
Rusya Federasyonu	450	702	1.342	1.440	0,8	7,3
Romanya	714	1.060	1.404	1.260	0,7	-10,3
Nijerya	238	482	1.076	1.168	0,7	8,5
Japonya	1.044	1.285	1.462	1.165	0,7	-20,3
Hırvatistan	776	768	951	1.035	0,6	8,8
Libya	492	986	416	820	0,5	97,1
Güney Kore	933	1.135	865	769	0,4	-11,1
Danimarka	656	644	763	683	0,4	-10,5
Suudi Arabistan	134	4	658	672	0,4	2,1
İrlanda	728	758	660	643	0,4	-2,6
Finlandiya	605	542	572	635	0,4	11,0
Bosna-Hersek	304	399	566	561	0,3	-0,8
Tayvan	423	524	513	465	0,3	-9,3
Hindistan	409	421	534	437	0,2	-18,2
Bulgaristan	274	388	499	423	0,2	-15,4
Sırbistan	427	457	537	405	0,2	-24,5
Lüksemburg	284	373	521	387	0,2	-25,7
Kanada	391	399	411	385	0,2	-6,3
Tayland	464	511	468	371	0,2	-20,7
Portekiz	270	291	370	315	0,2	-15,0
Kuveyt	1	1	2	310	0,2	15476,0
<i>Kaynak: ITC - Trademap</i>						

1.5.1. Tarifeler ve Diğer Vergiler

Avrupa Birliği ile Türkiye arasındaki Gümrük Birliği çerçevesinde; Türkiye menşeli veya Türkiye’de serbest dolaşımda olan sanayi ürünlerinde gümrük vergisi söz konusu olmayıp, %20 oranında KDV (ithalatta alınan KDV Avusturya’da “Einfuhrumsatzsteuer” olarak adlandırılmaktadır) alınmaktadır. Söz konusu vergi yükümlülüğü ithalatçıya aittir.

Tarım ürünlerinde ise Türkiye menşeli ürünler için tercihli rejim uygulaması söz konusudur.

Gıda maddelerinde %10 KDV yanında AB uygulamalarına paralel olarak, dönemsel bazda ve çeşitli isimler altında ödentiler bulunmaktadır. Avusturya’ya yapılacak ithalattaki gümrük prosedürleri için, (<http://www.bmf.gv.at/zoll>), ürün bazında gümrük vergileri için (TARIC) (http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp) adreslerinden veya aşağıda adres bilgileri verilen Gümrük İdaresinden gerekli bilgilerin temini mümkün bulunmaktadır.

Hauptzollamt Wien
(Viyana Gümrük Başmüdürlüğü)
Schnirchgasse 9
1030 Wien

Tel: +43-1-79590
Fax: +43-1-79590-1449

Diğer vergiler

Katma Değer Vergisi: Gıda Maddeleri, Özel Meskenler (Konut), Taksi ve Toplu Taşıma sektörlerinde %10 oranında KDV tahsil edilmektedir. Diğer sektörlerde ise KDV oranı %20 seviyesindedir.

Kurumlar Vergisi: 2005 yılında yapılan vergi reformu çerçevesinde %25 olarak tahsil edilmektedir.

1.5.2.Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

AB kuralları gereğince bazı sanayi ürünlerinin Avusturya'ya (veya herhangi bir AB ülkesine) ihraç edilebilmesi için, üzerinde CE İşareti bulunması zorunludur. Bu işareti taşıması gerektiği halde taşımayan bir ürünün AB üyesi ülkelere ihracatı mümkün değildir.

Ürünlerin, CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından üretici sorumludur. Ancak, eğer üretici ya da üreticinin yetkili temsilcisi Avrupa Birliği içinde değilse, bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Bir başka deyişle, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB normlarına uygun olduğunu garanti etmek zorundadır.

Ayrıca CE İşaretlemesi gibi, tüm AB ülkelerinde yürürlükte bulunan RoHS (Restriction of Hazardous Substances-Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Sınırlandırılması) Direktifi, elektrikli ve elektronik cihaz ve ekipmanın üretiminde zararlı maddelerin kullanımını sınırlamaktadır. 2002/95/EC sayılı AB Direktifi'nin Şubat 2003'te AB Konseyi tarafından onaylanmasıyla RoHS mevzuatı yasallaşmış ve 1 Temmuz 2006'dan itibaren zorunlu uygulamaya geçmiştir. Direktifle, elektrikli ve elektronik cihaz ve ekipmanın üretiminde belirlenen miktarların üzerinde zararlı maddelerin kullanılması yasaklanmaktadır. Sınırlamalar, AB gümrük bölgesine yapılacak ithalatları da kapsamaktadır. Belirlenen sınırlarının üzerinde zararlı madde içeren elektrikli ve elektronik cihaz ve ekipmanın AB ülkelerine ithalatı yasaktır. Söz konusu zararlı maddeler şunlardır: kurşun, civa, kadmiyum, krom IV (Cr6+), PBB (çoklu-bromlu bifenil) ve PBDE (çoklu-bromlu difenil eter).

AB genelinde gıdalarla ilgili genel prensiplerin ve temel düzenlemelerin çerçevesini belirleyen EC 178/2002 sayılı düzenleme ile Gıda Yasası uygulanmaktadır. 2002 yılı içerisinde yürürlüğe giren bu düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliği Otoritesi kurulmuş ve gıda güvenliği konusundaki uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir. Düzenleme genel olarak Genel Gıda Yasası olarak bilinmekte olup, gıdaların izlenebilirliği konusunda da düzenlemeleri içermektedir (Madde 18). Genel Gıda Yasası'nın belirlediği ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir.

1.6.1.Avusturya'nın Türkiye ile Ticareti

Türkiye- Avusturya Dış Ticareti					
Yıl	İthalat (bin dolar)	İthalat Değişim %	İhracat (bin dolar)	İhracat Değişim %	Hacim (bin dolar)
2000	516.754	1,60	292.930	-6,20	809.683
2001	417.549	-19,20	341.346	16,50	758.895
2002	588.026	40,80	367.296	7,60	955.322
2003	824.232	40,20	473.167	28,80	1.297.399
2004	1.071.813	30,00	561.041	18,60	1.632.855
2005	940.056	-12,30	659.097	17,50	1.599.153
2006	1.077.182	14,60	709.855	7,70	1.787.037
2007	1.351.437	25,50	844.006	18,90	2.195.444
2008	1.525.522	12,90	990.956	17,40	2.516.478
2009	1.203.634	-21,10	807.166	-18,50	2.010.800

2010	1.439.448	19,60	835.181	3,50	2.274.629
2011	1.736.366	20,60	1.052.932	26,10	2.789.299
2012	1.634.277	-5,90	1.001.112	-4,90	2.635.389
<i>Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi</i>					

Avusturya, 2012 yılı verilerine göre ihracatımızda 34., AB ülkelerine ihracatta ise 13. sırada yer almaktadır. Türkiye'nin ithalatı açısından ise Avusturya 33. sıradadır. Avusturya ile 2011 yılında 2,8 milyar dolarla en üst seviyesine çıkmış olan ticaret hacmimiz 2012 yılında 2,6 milyar dolar seviyesine gerilemiştir.

Ülkemizin Avusturya'ya dış ticaretinde 2000 yılından bu yana sürekli açık verdiği gözlenmektedir. 2011 yılında dış ticaret açığı bugüne kadar gerçekleşen en yüksek seviyeye erişerek 683 milyon dolar olmuştur. Avusturya'ya ihracatımızın, bu ülkeden ithalatımızı karşılama oranı 2010'da %58, 2010'da %61 ve 2012'de %61 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Avusturya'ya ihracatında başlıca ürün grupları karayolu taşıtları, magnezit, sebze-meyve konserveleri, iç giyim, kauçuktan dış lastikler ve TV alıcılarıdır.

<i>Türkiye'nin Avusturya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Bin dolar)</i>				
GTIP Kodu	GTIP Adı	2010	2011	2012
8703	Otomobili, steysin vagonlar, yarı arabaları	76.496	125.423	104.845
2519	Magnezit, erimiş yanmış manyezi	34.388	40.785	37.715
2008	Başka yerinde belirtilmeyen meyve ve yenilen diğer bitki parçaları konserveleri	26.479	32.087	35.486
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası (örme)	29.560	31.197	30.664
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	19.859	30.603	29.317
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	8.351	8.910	28.707
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik	19.417	24.189	26.275
7113	Kıymetli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyası	8.724	6.417	25.432
7224	Diğer alaşımli çelik (ilk şekillerde ve yarı mamulleri)	13.816	22.842	23.220
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet, mutfak bezleri	30.022	31.085	21.680
8702	Toplu halde yolcu taşımağa mahsus motorlu taşıtlar	10.155	18.577	20.419
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	16.070	20.031	18.101
2007	Reçel, jöle, marmelat, meyve püresi ve pastları	14.902	14.835	17.519
7604	Aluminyum çubuk ve profiller	14.782	20.787	17.471
3920	Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül ve lamlar	9.166	15.089	17.444
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	12.723	15.637	16.156
7606	Aluminyum sac, levha ve şeritler, kalınlık>0, 2mm	18.146	18.051	14.976
7306	Demir/ çelikten diğer tüpler, borular, içi boş profiller	14.900	3.358	14.636
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	13.828	17.495	14.158
0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/ kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/ soyulmuş)	9.908	11.069	11.438
7326	Demir/ çelikten diğer eşya	17.656	24.623	10.855
8418	Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	8.214	7.686	10.450
0504	Hayvan bağırsak, mesane ve midesi (taze/ soğutulmuş/ dondurulmuş vs.)	6.762	7.841	10.437
6104	Kadın/ kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs. (örme)	8.069	9.720	9.818
8412	Diğer motorlar ve kuvvet üreten makineler	7.414	9.018	9.786
8403	Buhar kazanları dışında kalan merkezi ısıtma kazanları	1.839	9.195	9.013
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	5.029	9.531	8.110
6115	Çorap; külotlu, kısa; uzun konçlu, soketler (örme)	11.484	10.170	7.964

2617	Diğer metal cevherler ve konsantreleri	7.782	13.630	7.943
1206	Ayçiçeği tohumu	4.369	2.008	7.699
5208	Pamuk men (ağırlıkça %85 ve fazla pamuk m.kare 200gr)	4.366	7.776	7.486
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	7.630	9.795	7.451
7408	Bakır teller	3.247	6.665	7.333
1106	Kuru baklagil; nişasta/ inülin içeren kök ve yumru; meyvelerin unu, ezmesi ve tozu	7.139	8.649	7.318
4203	Deri ve köseleden giyim eşyası, aksesuarları	5.122	7.131	7.255
8431	Ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları	4.096	8.583	7.217
5702	Dokunmuş halılar, yer kaplamaları (kilim, sumak, karaman vb.)	2.671	6.544	7.118
6204	Kadın/ kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	7.837	7.751	7.094
2009	Meyve ve sebze suları (fermente edilmemiş, alkol katılmamış)	10.380	7.852	6.772
9403	Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	4.988	5.915	6.645
Genel Toplam		835.181	1.052.932	1.001.112
<i>Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi</i>				

Ülkemizin Avusturya'dan en çok ithal ettiği ürünler arasında suni devamsız lifler, canlı sığır, kan-serum-aşı-toksin vb ürünler, demiryolu hat bakım ve servis taşıtları, ppilen ve diğer olefinlerin polimerleri yer almaktadır.

<i>Türkiye'nin Avusturya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Bin dolar)</i>				
GTIP Kodu	GTIP Adı	2010	2011	2012
5504	Suni devamsız lifler (işlem görmemiş)	122.307	125.777	123.975
0102	Canlı sığır	474	65.850	58.805
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	75.247	53.775	50.379
8604	Demiryolu hat bakım ve servis taşıtları	1.003	35.556	49.938
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	30.622	36.881	39.598
8410	Su türbinleri, çarklar vb. için regülatörler	53.739	38.520	38.798
8477	Kauçuk, plastik eşya imal ve işleme makine ve cihazları	33.758	43.734	35.886
4810	Bir/ iki yüzü kaolin, inorganik madde sıvanmış kağıtlar	38.720	42.814	32.016
8302	Adi metallere donanım, tertibat vb. eşya	24.765	31.545	29.631
3004	Tedavide/ korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	40.216	41.578	29.508
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	21.129	32.621	27.683
8414	Hava-vakum pompası, hava/ gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	29.810	25.875	27.046
8502	Elektrojen grupları, rotatif elektrik konvertisörleri	24.554	11.958	26.369
8703	Otomobili, steysin vagonlar, yarış arabaları	33.849	41.907	25.303
3903	Stiren polimerleri (ilk şekillerde)	8.794	16.729	24.011
8523	Ses ve diğer fenomenleri kaydetmek için disk, bant, katı hal kalıcı depolama aygıtları	21.309	19.640	23.655
7225	Alaşımlı çeliklerden yassı hadde mamulü (genişlik 600mm.den çok)	10.486	27.038	22.784
2202	Sular (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	16.782	27.240	22.303
7302	Demir/ çelikten demiryolu malzemesi	4.881	4.143	21.588
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	27.559	29.099	21.552
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	11.173	12.716	20.944
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler	23.513	22.318	17.763
8421	Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	20.331	23.787	16.495
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	12.681	14.798	15.073
4813	Sigara kağıdı	21.046	13.518	14.819
8503	Elektrik motor, jeneratör, elektrojen grupları aksam, parçaları	3.563	20.699	14.762

3402	Yıkama, temizleme müstahzarları-sabunlar hariç	2.176	2.988	14.609
7227	Diğer alaşımli çelik filmaşın (sıcak hadde, kangal halinde)	21.195	21.718	14.294
7228	Alaşımli çelikten çubuk, profil, içi boş sondaj çubukları	11.312	14.436	14.224
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar (şofbenler)	15.427	14.553	14.181
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	13.528	14.003	14.039
2917	Polikarboksilik asitler, anhidritleri, halojenürleri ve türevleri	3.722	2.576	14.029
7209	Demir/ çelik yassı mamul, soğuk haddelenmiş kaplanmış (600mm. den geniş)	9.771	10.103	13.858
8428	Kaldırma, istifleme, yükleme, boşaltma makine ve cihazları	26.699	28.969	12.602
4801	Gazete kağıdı (rulo veya tabaka)	7.386	5.443	12.476
8438	Yiyecek/ içecek sanayinde kullanılan makine ve cihazlar	6.094	5.223	12.286
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, mücehhez tablolar	7.599	9.524	12.123
8501	Elektrik motorları, jeneratörler	9.217	7.714	11.350
8451	Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütöleme makine ve cihazları	5.136	1.041	10.972
8418	Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	7.395	9.468	10.820
Genel Toplam		1.439.448	1.736.366	1.634.277
<i>Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi</i>				

1.6.2. İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller

Türkiye ile Avusturya arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin yasal altyapısı tamamlanmış olup, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Protokolü 1954 yılında, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması 1988 yılında, Karma Ekonomik Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı 1996 yılında imzalanmıştır.

İki ülke arasında "Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması" 1970 yılında akdedilmiş, söz konusu Anlaşma revize edilerek 28 Mart 2008 tarihinde her iki ülke Maliye Bakanları'nın katılımıyla Viyana'da yeniden imzalanmıştır. Bahsekonu Anlaşma 26 Haziran 2009 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmış ve iki ülkenin mutabakatı ve onay işlemlerinin tamamlanmasının ardından 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Türkiye-Avusturya Karma Ekonomik Komisyonu'nun ilk toplantısı 1997 yılında Viyana'da, II. Dönem toplantısı 1998 yılında Ankara'da, III. Dönem Toplantısı ise 13 Kasım 2000 tarihinde Viyana'da yapılmıştır. KEK IV. Dönem Toplantısı 9 Ekim 2003 tarihinde Ankara'da, KEK V. Dönem Toplantısı 10 Kasım 2005 tarihinde Viyana'da gerçekleştirilmiş ve KEK VI. Dönem Toplantısı Protokolü 20 Mayıs 2008 tarihinde Ankara'da, VII. KEK Toplantısı Protokolü ise 2 Mayıs 2011 tarihinde Viyana'da imzalanmıştır.

Türkiye ile Avusturya arasında turizm alanında işbirliği öngören "Mutabakat Zaptı" 27 Haziran 2007 tarihinde Viyana'da imzalanmıştır.

Türkiye ile Avusturya arasında 7 Kasım 1969 tarihinde imzalanan Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması uyarınca iki ülke heyetleri arasında 19-20 Temmuz 2007 tarihlerinde İstanbul'da Türkiye-Avusturya Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı yapılmıştır. Türkiye-Avusturya Kara Ulaştırması Karma Komisyonunun son toplantısı 16-17 Temmuz 2009 tarihlerinde Viyana'da yapılmıştır.

<i>İki Ülke Arasındaki Ticaretin Altyapısını Düzenleyen Anlaşma ve Protokoller</i>	
Anlaşma ve Protokoller	İmza Tarihi
Ekonomik ve Teknik İşbirliği Protokolü	1954
Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması	07.11.1969
ÇVÖ Anlaşması	1970
YKTK Anlaşması	1988
Karma Ekonomik Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı	1996

Sosyal Güvenlik Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	04.04.2000
Turizm Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı	27.06.2007
Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	01.04.2009
Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı	

1.7. Türkiye-Avusturya Yatırım İlişkileri

Türkiye, Avusturya'nın yurt dışında doğrudan yabancı sermaye yatırımında bulunduğu ülkelerin başında gelmektedir. Türkiye, Avusturyalı firmalar açısından yatırım için oldukça cazip bir ülke konumunda bulunmaktadır. Bunun nedeni olarak, Türkiye'nin büyük bir iç pazara sahip olması, bölge ülkelerine açılım yapacak firmalar için üs konumunda bulunması ve istikrarlı bir ekonominin mevcut bulunması gösterilmektedir.

TCMB verilerine göre; 2012 yılındaki Avusturya'nın Türkiye'deki yatırımları yaklaşık 1,5 milyar dolardır. 2012 yılı sonu itibariyle Türkiye'de yatırımda bulunan Avusturyalı firmaların sayısı 644'tür. Avusturya firmalarının yatırımları ağırlıklı olarak İstanbul'da gerçekleşmiş olup, İstanbul'u Ankara ve diğer iller takip etmektedir.

Avusturya Ticaret Müşavirliği verilerine göre; Avusturya'daki Türk yatırımlarının sayısı 23 olup, toplamı 274 milyon dolara tekabül etmektedir. Öte yandan, gerek TCMB'nin yurtdışı doğrudan yatırım istatistiklerinde, gerek Avusturyanın resmi istatistiklerinde Avusturya'daki ülkemiz menşeli yatırımların 226 milyon dolar olduğu, bu rakamın da, Müşavirliğimiz kayıtlarındaki verilere yakın olduğu görülmektedir.

1.8. Avusturya Pazarı ile İlgili Bilgiler

Dağıtım Kanalları

Avusturya'da ürün pazarlama usul ve esasları diğer gelişmiş ülkeler ve özellikle Batı Avrupa ülkelerinden farklı değildir. Yüksek alım gücü, kaliteli mala yönelmeyi de beraberinde getirmektedir. Avusturya yasaları yalnızca ithalatçılara değil, perakendecilere de ithalat yapma imkanı sağlamaktadır. Bu bağlamda, zincir mağazalar, posta yoluyla ticaret yapan şirketler ve "department store"lar aynı zamanda önemli ithalatçıdırlar. Buna ilave olarak, ticari acenteler, bazı sanayici ve küçük üreticiler aynı zamanda ithalat da yapabilmektedirler.

Bağlantılar genellikle ithalatçı/toptancılar ve büyük zincirler üzerinden yapılmaktadır. Ancak, büyük mağaza zincirlerinin bir bölümü tedariklerini özellikle Almanya'daki merkezlerinden yapmaktadırlar.

Avusturya pazarına girişte, ticari temsilciliklerden (acente, komisyoncu) yararlanılmasında fayda görülmektedir.

Avusturya'da 10.000 civarında ticari temsilci faaliyet göstermektedir.

Ticari temsilcilere;

- Her ay düzenli olarak aldıkları ticaret dergisine ilan yoluyla:

(Österricheher Wirtschaftsverlag GmbH)

Tel: +43-1 546 64-331;

Faks: +43-1 546 64-225

E-posta: handelsagent@wirtschaftsverlag.at

Web: <http://www.wirtschaftsverlag.at/>

- Ücretsiz olarak (<http://www.commercial-agent.at>) adresine ilan göndererek veya yine bu adresten (Index of Austrian Commercial Agents) doğrudan arama yaparak ulaşılabilmektedir.

Ticari temsilcilerle her iki tarafın hak ve yükümlülüklerini gösteren bir sözleşme yapılması gerekmektedir. Bu sözleşme çeşitli dillerde www.commercial-agent.at adresinden temin edilebilmektedir.

Ürün pazarlama bağlamında her bir ürün grubu için ayrı değerlendirmelerin yapılması mümkün bulunmakla birlikte, "kalite ve rekabetçi fiyat", olmazsa olmaz koşul olarak bir tarafa bırakıldığında, tüm ürünler için geçerli olmak üzere pazarlamada ve ihracatın devamlı kılınabilmesinde üç önemli kural bulunmaktadır:

- Numuneye uygun mal teslimatı
- Malın zamanında teslimi
- Kalitede devamlılık

1.9. Avusturya Mobilya Pazarı ve İhraç Potansiyelimiz

Bilindiği üzere, yaklaşık 8,4 milyon nüfusu ve 36 bin Avro'yu aşan kişi başına düşen milli geliri ile Avusturya dünyanın en zengin ülkeleri arasında yer almaktadır.

Ülkenin yaklaşık %50'si ormanlar ile kaplı olup, orman ürünleri sanayi oldukça gelişmiştir. Özellikle kağıt ve karton ihracatı önemli ihraç kalemleri arasında yer almaktadır. Beraberinde mobilya üretimi de gelişmiş bulunmakta, bununla birlikte diğer sektörlerde olduğu gibi mobilya piyasası dışa açık bir konumda bulunmaktadır.

2012 yılı itibarıyla Avusturya ormancılık-ahşap ürünleri sektöründe 1.437 üretici firma faaliyet göstermekte, sözkonusu işletmelerin 1.000 tanesini hızarlar, kereste fabrikaları oluşturmaktadır. 2012 sonu itibarıyla önceki yıla göre, %1,4 lük büyümeyle sektörün toplam büyüklüğü 7,52 milyar Avro seviyesine ulaşmıştır. Sektörde 28.523 kişi istihdam edilmektedir.

Avusturya mobilya endüstrisi Ahşap Sanayi Derneği'nin bir parçasıdır. Avusturya'da 50'nin üzerinde mobilya işletmesinde, yaklaşık 7.000 kişi çalışmaktadır. Söz konusu firmaların büyük çoğunluğu özel sektörün elinde küçük ve orta ölçekli işletmelerdir. Avusturyalı mobilya üreticileri için ürünlerinde yüksek kalite, geleneksel el işlemeciliği, teknolojiye sanat konusunda hassasiyet, çevre sorumluluğu ve ülkedeki en iyi sanatsal eğilimler tarafından mobilya dizaynı ön plana çıkmaktadır. Avusturyalı mobilya üreticileri, yüksek kaliteye yoğunlaştığından düşük fiyat rekabetine girmemektedirler.

Avusturya İstatistik Enstitüsü'nün verilerine göre, 2012 yılında Avusturya'nın mobilya üretimi %4,4 artarak 1,94 milyar Avro'ya yükselmiştir. 2013 yılında da üretimin artması öngörülmektedir. Önceki yıla göre en büyük artış, %23,5 ile mağaza mobilyası üretiminde, %10,9 ile büro mobilyasında, %6,8 ile oturma gruplarında, %6,7 ile mutfak mobilyasında kaydedilmiştir. Aynı yıl bahçe mobilyaları üretiminde %12,1, yatak üretiminde ise %8,4 azalma olmuştur.

Avusturya mobilya sektörü her zaman ihracat odaklı olmuştur, ancak ekonomik kriz ihraç pazarlarını olumsuz etkilemiştir. Firmalar iç pazardaki paylarını arttırmaya çalışmışlarsa da, firmaları ekonomik açıdan rahatlatılabilecek gelişme, küresel ekonominin tekrar büyümeye geçmesine bağlı bulunan, önemli AB ve ABD pazarlarındaki eski satış düzeylerini yakalamalarıdır. Özellikle Rusya ve diğer Doğu Avrupa pazarları gibi yeni pazarlar da gelecek vaat etmektedir.

Avusturya'nın en büyük ticari ortağı Almanya 2012 yılında da daha önceki yıllarda olduğu gibi mobilya ihracatında ve ithalatında ilk sırada yer almıştır. Aynı dönemde, Avusturya Almanya'dan 1.051.270.056 Avro'luk mobilya ithalatı gerçekleştirmiştir. Türkiye ise Avusturya'nın mobilya ithalatında 2012 yılında 14. sırada yer almıştır.

Bu rakamlarla mobilya sektörü dış ticaret hacmi 2012 yılı sonu itibariyle 3,2 milyar Avro'ya yaklaşmıştır.

2012 yılı rakamlarına göre Avusturya'nın 9401, 9402, 9403 ve 9404 GTIP Kodlu ürünlerde mobilya ithalatı toplam 2.014.904.663 Avro olurken, aynı ürün kodlarında Türkiye'den mobilya ürünleri ithalatı 2012 yılında 22.126.310 Avro, Türkiye'ye ihracat ise 4.045.002 Avro olmuştur. 2012 yılında yurtdışına ihracatı 1.194.302.546 Avro'da kalmıştır.

2013 yılı Ocak-Eylül döneminde ise 1.458.183.814 Avro mobilya ithalatı gerçekleştiren Avusturya, yine aynı dönemde 845.203.271 Avro'luk ihracat yapmıştır. Türkiye'den ise yılın ilk 9 ayında 17.770.852 Avro'luk ithalat, 2.492.941 Avro'luk ihracat gerçekleşmiştir.

Mobilya sektöründe, ATR/EUR 1 Belgesi olması halinde, Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki Gümrük Birliği Kararı nedeniyle Avusturya ile ticarete ürünlere gümrük vergisi uygulanmamaktadır.

Ülkede çok sayıda satıcı ve aynı zamanda mağaza zincirleri bulunmaktadır. KİKA/Leiner bunların en önde gelenidir. Alman Begros grubuna ait LUTZ, İsveçli IKEA da önemli mobilya mağaza zincirleri arasında yer almaktadır. Baumax ve OBI gibi mağaza zincirlerinde diğer ürünlerin yanı sıra mobilya da satılmaktadır.

Avusturya kişi başına mobilya harcamaları açısından AB üyesi ülkeler ilk sıralarda yer almaktadır.

Ülkede çok sayıda satıcı ve aynı zamanda mağaza zincirleri bulunmaktadır. KİKA/Leiner bunların en önde gelenleridir. Alman Begros grubuna ait LUTZ, İsveçli IKEA da önemli mobilya mağaza zincirleri arasında yer almaktadır. Ayrıca, Baumax ve OBI gibi mağaza zincirlerinde diğer ürünlerin yanı sıra mobilya da satılmaktadır.

Mobilya mağaza zincirlerinde; yatak odası, oturma takımları, mutfak mobilyası, yemek ve oturma odası mobilyası, banyo ve bahçe mobilyaları gibi bölümler ile ofis ve otel mobilyalarına dönük ayrımlar yapılmaktadır. Avusturya'da ayrıca, düşük gelir gruplarına hitap eden ve "discount store" olarak tanımlanan mağazalar da bulunmaktadır.

Çeşitli araştırmalardan temin edilen bilgilere göre; 2010 yılı itibariyle 2,5 milyar avroya ulaşan mobilya sektöründeki tüketim harcamalarıyla, Avusturya'da kişi başına mobilya tüketim harcamasının 301 avro olduğu ortaya çıkmaktadır. AB genelinde kişi başına harcama tutarı ortalama 161 avrodur. Avusturya kişi başına olan 301 avro ile AB üyesi ülkeler arasında Almanya'dan sonra kişi başına harcamanın en yüksek olduğu ülke olup, AB'nin yedinci büyük mobilya pazarı olarak kabul edilmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasında ülkede hayat standartlarının ve işgücü maliyetlerinin yüksek olması ile yüksek kişi başına milli gelir ve tüketicilerin yüksek alım kabiliyetinde bulunmalarının önemli rolü bulunmaktadır. Ayrıca, ürün kalitesinin de genelde yüksek ve dolayısıyla pahalı olması da önemli bir faktör olarak kabul edilmektedir.

Avusturya ev mobilyası pazarının perakende satışlar bazında büyüklüğü 2011 yılında 2,29 milyar avro olarak gerçekleşmiştir. Euromonitor verilerine göre; 2012 yılında ise 2,9 milyar avro olarak gerçekleşmiştir.

Diğer dikkati çeken bir husus da; mobilya fiyatlarında artış olmasıdır. Bu da yüksek kalitede malzeme kullanımına doğru bir eğilimin olduğu ve maliyetleri artırmış olduğunu göstermektedir.

Yapılan araştırmalar, Avusturyalıların artan bir şekilde evde daha fazla vakit geçirdiklerini göstermektedir. Bu da çeşitli yollarla mobilya piyasasını etkilemiştir. İlk olarak mutfak mobilyası satışları bu eğilimden etkilenmiş, evde daha fazla vakit geçiren tüketiciler daha yüksek standart ve özelliklerde mutfakları tercih etmişlerdir.

Düz ekran TV'lerin satışlarının artması, kişilerin evde daha fazla vakit geçirmelerine ve TV ile ilgili mobilyalara talebin artmasına neden olmuştur.

Ülkede 2008 yılında enflasyonun yüksek çıkması ve küresel ekonomik krizin tüketicilerin reel gelirlerinde düşüşe neden olması kişilerin daha da dikkatli harcama yapmalarına neden olmuştur. Daha öncesinde bilinen ve güvenilen markalara aşırı bağımlı olan tüketicilerin önemli bir bölümü için, fiyat markadan daha önemli hale gelmiştir. Krizin etkilerinin iyice hissedildiği 2009 yılında bu durumun daha belirgin hale geldiği görülmektedir. 2010 yılında sektörde az da olsa iyileşme başlamıştır. 2011 yılında mobilya sektörü dış ticaret hacminde bir önceki yıla göre %15 civarında büyüme gözlenmiştir. Avusturya Mobilya Endüstrisi (<http://moebel.at/>) verilerine göre; 2012 yılı mobilya ithalatı 1,7 milyar avrodur.

Diğer taraftan, Avusturya'da Türk kökenli girişimcilerin küçük ölçekli mağazalarında da mobilya satışları yapılmaktadır. Söz konusu mağazaların ürünlerini Türkiye'den ithal ettikleri ve tamamına yakının da Türk kökenli tüketicilere hitap eden ürünler oldukları gözlemlenmektedir.

Avusturya piyasasında oldukça kaliteli ve pahalı ürünler ile düşük kalitede ve nispeten düşük fiyatlı ürünler de bulunmaktadır. İhracatçılarımızın, Türk kökenli tüketicilere hitap eden alıcıların yanında Avusturya'nın geneline hitap eden ve büyük satış hacimleri olan mağaza zincirleri ile de irtibata geçmelerinde yarar görülmektedir.

Avusturyalı firmalar mobilya ithalatında aşağıda belirtilen hususlara dikkat etmektedirler;

- Üreticinin ISO 9000 sertifikasına sahip olup olmadığı,
- Ürünlerin GS, CE, TÜV vb standart ve düzenlemelere uygunluğu,
- Ürünlerin garanti süreleri,
- Firmanın ihracat tecrübesi,
- Firmanın üretim kapasitesi,
- Firmanın teslimatı süresi içerisinde yapıp, yapmadığı,
- Ürünlerin kalitesi ve fiyatı,
- Ürün ambalajlarının ihracat için uygun olup, olmadığı,
- Taşımacılık maliyeti,
- Taşımacılık için seçilen nakliye şirketlerinin uygunluğu.

Ayrıca, Avusturya'daki Türk kökenli mobilya ithalatçılarının Türkiye'den mal temini ve tedarikçi firma seçiminde, ihracatçı firmanın ülkemizde devlet yardımlarından (Turquality vb) yararlanıp, yararlanmadığı hususunu da dikkate aldıkları bilinmektedir.

1.10.Genel Değerlendirme ve Öngörüler

Avusturya nüfus bakımından küçük bir ülke olmakla beraber, sahip olduğu ekonomik hacim itibarıyla kişi başına düşen milli gelir açısından dünyanın en zengin ülkeleri arasında yer almaktadır.

Yüksek alım gücü ile birlikte, bu ülkenin AB'ye yeni üye olan Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri ve Balkan ülkeleri ile gerçekleştirmiş olduğu ticari ve ekonomik ilişkileri dikkate alındığında, bölge için kilit bir rol oynadığı ve ülkenin bu çerçevede değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Avusturya Doğu Avrupa'ya geçişte önemli bir üs ve dağıtım yeri olması nedeniyle, ihracatçılarımız açısından önemli imkanlar sunduğu gibi Balkanlardaki komşu ve yakın ülkeleri hedef ülkeler olarak seçmiş olması nedeniyle, aynı zamanda Türkiye'ye rakip bir ülke konumunda bulunmaktadır.

Türkiye ve Avusturya'nın ekonomik ve ticari alanlarda uzun bir geçmişe dayanan ilişkileri, bugün iki ülke arasındaki ticaret hacmini 2,6 milyar dolara taşımıştır. 2009 yılında küresel ekonomik kriz sürecinde ortaya çıkan ticaret hacmindeki gerilemeye mukabil, gerileme oranının hem dünya ticaretindeki gerileme hem de iki ülkenin genel dış ticaret hacimindeki düşüş oranının altında kalmış olması, iki ülke arasındaki ticaret ilişkilerinin sağlam temellere dayandığını ve krizin olumsuz etkilerinin geçici olacağı sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Üzerinde birleşilen konu, potansiyelin mevcut dış ticaret hacminin daha yüksek rakamlara taşınmasını mümkün kılacak düzeyde olduğudur.

Türkiye ile Avusturya arasındaki ticari ilişkilerde, bazı firmaların uzun yıllara dayanan gelenekselleşmiş beraberlikleri mevcut olmakla beraber, ilişkilerin tahminen yarıdan fazlasında ise, konjonktürel gelişmelerin getirdiği belli bir dönemi kapsayan ve hatta bazen tek bir partiye inhisar eden ticari ilişki türü yaygındır. Bu kısa soluklu ticari beraberliklerin sürekli olabilmesini temin edecek Türk ürünlerini tanıtıcı faaliyetler ve fuarların düzenlenmesi, iki ülke iş adamlarını bir araya getirmek ve yakınlaştırmak amacıyla ticaret odaları arasındaki ilişkilerin daha da geliştirilmesi ve ortak yatırımlarda bulunulması ticaret hacmindeki gelişmeye ek bir ivme kazandıracaktır.

Özellikle artan işsizlik ve ekonomik daralma ile birlikte küresel ekonomik ve mali krizin etkilerinin halen hissedildiği ve ekonomik iyileşmenin, en azından arzulan pozitif büyüme oranlarının elde edilmesinin belirli bir süreyi alması beklenen Avusturya'ya ihracatımızın artırılabilmesi için yeni tedbirlerin alınması ve projelerin geliştirilmesi önem taşımaktadır. Bunun başında Türkiye ve Türk ürünlerinin potansiyelinin tanıtımı büyük önem taşımaktadır.

İki ülke ilişkilerinin geçmişinin oldukça gerilere gitmesine rağmen, Türk sanayisi ve Türkiye'nin dünya piyasalarında rekabet edebilir potansiyel ihraç ürünleri hakkında Avusturyalı tüketicilerin ve dış ticaret ile uğraşan bir kısım firmaların yeterli bilgiye sahip olmadıkları gözlenmektedir. Yukarıda da ifade edildiği üzere; bu konudaki eksikliğin giderilmesi için iki ülke işadamları arasındaki temasların artmasının büyük önemi bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Avro Bölgesi'ndeki hassas durumun devam etmesi halinde krizin olumsuz etkilerinin diğer bazı AB üyesi ülkelerde olduğu gibi Avusturya'da da kısa sürede giderilemeyeceği olasılığı bulunmaktadır. Ayrıca, kamu borçlarının sürekli olarak artış göstermesi sonucu Hükümetin tasarruf tedbirleri uygulamak durumunda kalması ve ek gelir kaynakları yaratmasına yönelik tedbirlerin alınması da dolaylı olarak bireylerin reel gelirlerini ve tüketim eğilimini olumsuz şekilde etkileyebilmekte, tüketiciler de tasarruf eğilimine girerek harcamaları kısma yoluna gidebilmektedir. Bu durumda, piyasada olan ürünlerle benzer kalitede ve fiyat açısından daha avantajlı Türk ürünlerinin Avusturya'ya sunumunun sağlanmasının ihracatımızı olumlu olarak etkileyecek bir unsur olarak görülmektedir. Bunu teminen Avusturya'da faaliyet gösteren mağaza zincirleriyle işbirliği yapmak büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, Türkiye'nin ihraç ettiği mevcut ürünler arasında katma değeri yüksek ve marka ürünlerin eklenmesi Avusturya'ya yönelik ihracatımızın artması yönünde etkili olacaktır.

Avusturya pazarında tekstil ve hazır-giyim, meyve-sebze gibi geleneksel ürünlerimizin yanısıra evlerde kullanılan makine, cihaz ve aletler, mobilya, otomotiv yedek parça ve aksesuarları, ev tekstili, demir-çelik ürünleri, mermer, mücevher ve inşaat malzemeleri ilgi çekici ürünlerin başında gelmektedir.

Viyana Ticaret Odası'nca yapılan bir anket çalışmasında, Avusturyalı firmaların Türkiye'yi tercih etmelerinin nedeni sorulmuş olup, cevaplarda öncelikli olarak, mesafe, gümrük birliği ve ürünlerimizin kalite ve fiyatlarının belirleyici olduğu ortaya çıkmıştır.

Mobilya Avusturya'nın ithalatındaki önemli kalemlerden birisidir. Pazara uygun ürünlerin sunulması ve kaliteli hizmet sağlanması halinde söz konusu ürün ihracatımızın daha da artırılması mümkün bulunmaktadır.

Bununla birlikte, Türkiye'nin sahip olduğu coğrafi yakınlık, ekonomik-ticari ilişkilerin geliştirilmesi için gerekli hukuki altyapının hazır olması ve bir kısmı Avusturya vatandaşlığına geçmiş yaklaşık 300.000'in üzerinde Türk kökenli vatandaşlarımızın oluşturduğu Türk toplumunun Avusturya'nın ticaret hayatında daha fazla yer alması, iki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine büyük katkı sağlayacak unsurlar olarak değerlendirilmektedir.

KAYNAKLAR

- T.C.Başbakanlık Viyana Ticaret Müşavirliği
- Ekonomi Bakanlığı Dış Ticaret Bilgi Sistemi
- <http://www.ibp.gov.tr/pg/section-pg-ulke-ndx.cfm>
- <http://comtrade.un.org/pb/CountryPagesNew.aspx?y=2008>
- ITC – Trademap
- The Economist Intelligence Unit
- Trade Map